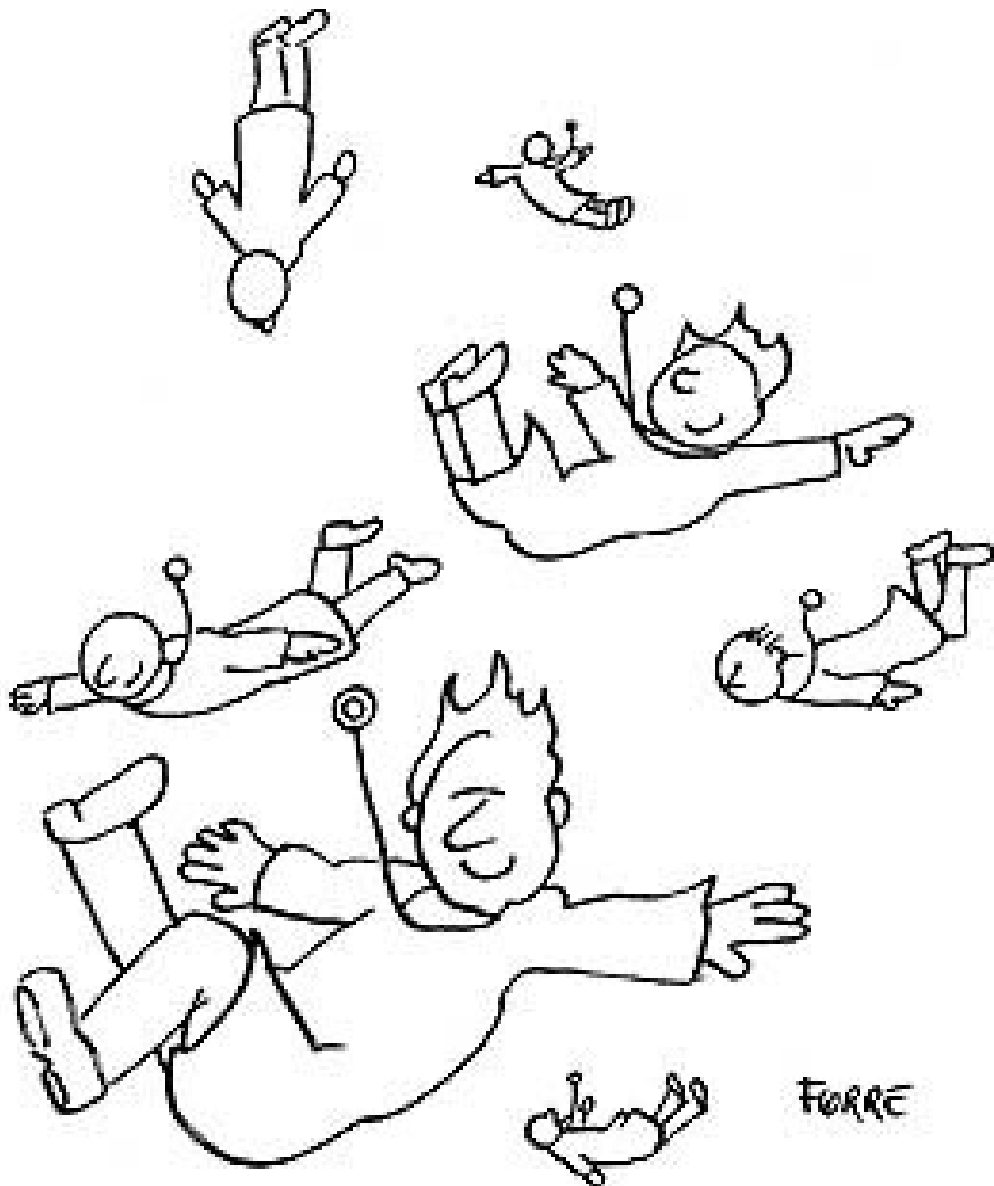

Snart er alle nordmenn leger

KORRESPONDANSER

DAG BRATLID

I Tidsskriftet nr. 13/2000 gir Magne Børset et underholdende og samtidig tankevekkende eksempel på hvordan scenarieforskning og fremtidsspådommer kan anvendes på den utviklingen vi kan forvente oss her i landet med hensyn til legetetthet (1). Det fødes ca. 60 000 barn hvert år her i landet og ca. 600 studenter tas hvert år opp ved våre tre medisinske fakulteter, dvs. 1 % av årskullet. Sannsynligvis er summen av de nordmenn som studerer i utlandet og de utenlandske legene som kommer til landet hvert år også 1 % av årskullet. Det vil si at vi om ikke lenge får en tilvekst av leger svarende til 2 % av et norsk årskull. Regner vi med at disse legene bare er produktive i en halv generasjon, vil vi om ikke altfor lenge likevel ha én lege for hver 99. innbygger. Vi har i dag 290 innbyggere per lege og ligger med dette langt foran både Danmark (310), Sverige (320) og Finland (330) (2). Likevel hevdes det stadig at vi har legemangel her i landet.

Utviklingen med stadig færre innbyggere per lege kan også illustreres på en annen måte. Mens antall leger ved våre sykehus viser en jevn økning, har pasientmengden ikke økt tilsvarende. I 1984 var det ved Regionsykehuset i Trondheim 3,2 innlagte pasienter per sykehuslege, i 1999 var denne brøken sunket til 2,3 og i 1999 til 1,6, og flere avdelinger har allerede en enda større legetetthet enn dette. Denne utviklingen er nesten lineær, og dersom vi plotter forholdet mellom leger og pasienter mot én tidsakse og forlenger regresjonslinjen til den krysser $y = 1$, dvs. like mange inneliggende pasienter i sykehuset som det er leger, vil dette inntreffe omkring år 2006. Som en følge av denne utviklingen vil det være lettere for sykehuset å etablere ordningen med pasientansvarlig lege, som man nå arbeider med å innføre. Dersom det nye sykehuset RiT 2000, som skal stå ferdig omkring 2014, planlegges med dobbeltrom i stedet for enkeltrom, kan man jo bare legge legen i den ene sengen og pasienten i den andre. Dette vil gjøre det lettere for legen å innta pasientens perspektiv, og frigjør areal siden man ikke behøver å planlegge egne vaktrom for legene.

Et sykehus med bare leger og ingen inneliggende pasienter vil vi få omkring 2012. Dette skulle tyde på at den medisinsk-tekniske utvikling da er kommet så langt at alle pasienter vil kunne behandles poliklinisk eller med dagkirurgi.

Både Børsets og mine fremtidsscenarioer har antakelig ikke større relevans for utviklingen enn tidligere spådommer om legebehov og legetetthet. Eller har de det? Er det viktig informasjon i disse tall og trender som helsearbeidere, administratorer og politikere burde ha fått med seg?

LITTERATUR

1. Børset M. Snart er alle nordmenn leger – et lynkurs i scenarieforskning Tidsskr Nor Lægeforen 2000; 120: 1574 – 5.
2. Nordiske Läkarfakta 2000. Stockholm: Nordiska läkarförbunden, 2000.

Publisert: 30. september 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeförening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.